

Motion till riksdagen 2009/10: MJ376

av Anna Tenje och Maria Plass (m)

Framtidens markavsättningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att målet på 900 000 hektar för markavsättningar bör ligga fast men att inga ytterligare avsättningar bör göras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att naturreservat och biotopskyddsområden endast bör inrättas vid enstaka tillfällen och att naturvårdsavtal bör användas i än större utsträckning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att villkoren för naturvårdsavtal bör ses över när det gäller ersättningsnivåer, avtalslängder och möjlighet till årlig ersättning för markägaren.

Motivering

Sverige är ett mycket vackert land och vi har en fantastisk natur som är värd att vårda och bevara. Det finns dock många sätt att vårda och ta hand om vår natur. Att skydda och vårda är långt ifrån alltid lika med att staten bör inrätta ett naturreservat eller bevilja ett biotopskydd. Det handlar nästan alltid om precis tvärtom, dvs. att någon markägare har tagit hand om och brukat den mark som generationer före honom har vårdat och att han även i framtiden ämnar vårda och sköta om sin mark. Det sättet att tänka och arbeta är däremot något som vi borde skydda och vårda betydligt bättre.

Naturvårdsverket och Statistiska centralbyrån utger årligen gemensamt statistik för skyddad natur i Sverige. Enligt den senaste sammanställningen fanns det 3 172 naturreservat den 31 december 2008. De hade en sammanlagd areal av 4 233 599 hektar. Av detta utgörs 3 564 660 hektar av landareal, vilket motsvarar cirka 8,7 % av Sveriges totala landareal. Sedan 1967 har 2 812 naturreservat tillkommit, och under 2008 tillkom 145 nya naturreservat.

Fördelningen av areal som avsatts som naturreservat är mycket olika i landets län. Störst skyddad areal har Norrbottens län och minst har Jönköpings

Fel! Okänt namn på

län. Andelen av länens totala areal som avsatts som naturreservat varierar mellan 1,1 % och 16,6 %.

Av Sveriges landareal var cirka 10,6 % skyddad natur i någon form den 31 december 2008. Till antalet domineras de skyddade områdena av relativt små områden. Av landets nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden är 62 procent mindre än 100 hektar.

I en internationell jämförelse fanns det 2006 cirka 100 000 skyddade områden i världen. Tillsammans täckte de cirka 11,5 % av jordens landyta och 0,5 % av havet. I Europa fanns det 42 000 områden och de omfattade cirka 14 % av landytan och ca 3 % av havsytan.

”Levande skogar” byråkrati eller verklighet

Delmål 1 inom miljömålet ”Levande skogar” är ”Långsiktigt skydd av skogsmark”. Den kvantitativa formuleringen av detta delmål är att ”ytterligare 900 000 hektar skyddsvärd skogsmark skall undantas från skogsproduktion till år 2010”. Av denna yta ska minst 500 000 hektar skyddas genom frivilliga avsättningar från skogsägare. Skogsstyrelsens senaste uppföljning och analys av skogsägarnas frivilliga avsättningar visar att denna komponent av delmålet kan vara uppnådd, alternativt att det är en mindre del kvar innan den nås. Regeringen bedömer att delmålet om formellt skydd av skogsmark ligger inom räckhåll till 2010. Målet nås genom bland annat skyddet av delar av Sveaskogs mark, bevarande av statens skyddsvärda skogar samt genom pågående bevarandearbete för skyddsvärd natur.

Målet på 900 000 hektar för markavsättningar ligger fast, men vi anser att det är viktigt att vi inte gör några ytterligare utökningar.

Att inte göra några ytterligare utökningar är centralt av flera skäl. För det första är det viktigt att vi respekterar äganderätten och inte tar på oss för stora åtaganden utan att det finns en folklig och lokal förankring för detta. För det andra finns det tydliga och viktiga miljömässiga skäl till varför vi måste satsa på en ökad skogsproduktion. Aktiv skogsskötsel leder även till att mer koldioxid binds upp av skogen och minskar utsläppen till atmosfären. I framtiden kommer vi att behöva ett ökat behov av skogsråvara som i sig är mycket miljövänligt. Det handlar också om att en anpassad skogsskötsel innebär att det skapas naturvärden och därmed är viktig för miljön.

Fler naturvårdsavtal & bättre ersättning

Regeringen har under mandatperioden arbetat aktivt inom detta område för att förbättra samarbetsklimatet mellan markägare och staten. Man har bland annat avskaffat toleransavdraget, vilket ger markägarna högre ersättning vid skydd av områden. Formerna för naturvårdsavtal har också utvecklats och naturvårdsavtal ska användas i större utsträckning, vilket är mycket bra. De har också utvecklat samverkansformerna genom bland annat Kometprogrammet.

Fel! Okänt namn på

Det återstår dock en del i arbetet, och formerna för värdering av ersättning till markägare måste ses över å det snaraste. Dessutom bör villkoren för naturvårdsavtal ses över när det gäller ersättningsnivåer, avtalslängder och möjlighet till årlig ersättning.

Vi anser att man i betydligt större utsträckning bör teckna naturvårdsavtal. Naturreservat och biotopskyddsområden kan förvisso vara bra vid enstaka tillfällen, men naturvårdsavtal bör användas mer. Det är av stor vikt att berörda myndigheter har en kontinuerlig dialog angående naturvård med medborgarna. Samråd, tidig information och markägarens medverkan behöver utvecklas och förbättras. Det gäller att i ökad utsträckning bekräfta och tillvarata markägarens kunskap och engagemang. Om vi skall lyckas uppnå de mål som finns uppställda samt vårda den biologiska mångfalden är det viktigt att vi jobbar med markägarna och människorna i de berörda områdena, inte mot dem.

Stockholm den 1 oktober 2009

Anna Tenje (m)

Maria Plass (m)